

Ärendenummer
TRV 2023/100880
Motpartens ärendenummer
Fö 2023/01478

Dokumentdatum
2023-12-20

Konfidentialitetsnivå
1 Ej känslig

Mottagare
Försvarsdepartementet
fo.remissvar@regeringskansliet.se

Kopia till
fo.ssk@regeringskansliet.se
Diariet
Gd-sekreterare
Webb-och projektstöd
Ärendeberedning planering

Svar på remiss gällande en modell för svensk försörjningsberedskap (SOU 2023:50)

Sammanfattning

Trafikverket har beretts tillfälle att yttra sig över betänkandet ”En modell för svensk försörjningsberedskap” (SOU 2023:50). Slutbetänkandet omfattar förslag som berör samtliga nivåer i offentlig verksamhet, kommunal, regional och statlig nivå.

Trafikverket kommenterar i detta remissvar de områden som särskilt rör Trafikverkets verksamhets- och ansvarsområde.

Trafikverket delar utredningens uppfattning om att en funktion med ansvar för nationell samordning av försörjningsberedskapen bör inrättas, samt att det bör vara en central myndighet som ansvarar för denna. Trafikverket ställer sig positivt till att beredskapsmyndigheterna och vissa sektorsansvariga myndigheter enligt förordningen (2022:524) om statliga myndigheters beredskap ska ta fram behovs- och försörjningsanalyser som ska ligga till grund för den nationella samordningens nationella försörjningsanalys. Trafikverket menar att det är viktigt att den myndighet som får samordningsuppdraget för försörjningsberedskap ska ha god kunskap om civil beredskap och beredskapssystemet samt ha förtroende hos alla de aktörer som berörs av reformen. Trafikverket delar därför utredningens uppfattning om att den funktionen bör ligga hos Myndigheten för samhällsskydd och beredskap. Trafikverket ser också positivt på att Myndigheten för samhällsskydd och beredskap får i uppdrag att i samråd med Försvarsmakten precisera planeringsantaganden för försörjningsberedskapen inom ramen för gällande politiska inriktning för civilt försvar och försörjningsberedskap.

Trafikverket anser slutligen att det är av yttersta vikt att uppdraget får en fullgod finansiering då det innebär inrättande av nya funktioner i en majoritet av berörda myndigheter. För totalförsvarsmyndigheterna innebär det också att utredningen föreslår åtgärder med ej analyserade kostnader för näringslivets deltagande i

Ärendenummer
TRV 2023/100880
Motpartens ärendenummer
Fö 2023/01478

Dokumentdatum
2023-12-20

planeringen av försörjningsberedskapen i enlighet med förslaget tillägg i lagen (1982:1004) om skyldighet för näringsidkare, arbetsmarknadsorganisationer m.fl.

Bakgrund

I betänkandet föreslås det att det ska inrättas en funktion med ansvar för den nationella samordningen av svensk försörjningsberedskap. Funktionen föreslås inrättas hos Myndigheten för samhällsskydd och beredskap. Vidare föreslås denna funktion ta fram en nationell försörjningsanalys om Sveriges samlade behov av försörjningsviktiga varor och tjänster. Kopplat till denna funktion föreslås Myndigheten för samhällsskydd och beredskap också bedriva uppdragsverksamhet genom att tillhandahålla beredskapslagringstjänster åt statliga myndigheter och att denna ska finansieras med avgifter.

En ytterligare uppgift för den nationellt samordnande funktionen är, enligt utredningens förslag, att tillhandahålla en kontaktpunkt för företag. Dit ska de kunna vända sig för att bland annat få vägledning om var de kan få information om produkt- och tjänstespecifika regler, certifiering och testning, licenser, dispenser och tillfälliga regelförenklingar för produktion av försörjningsviktiga varor och tjänster, något som Trafikverket ställer sig positivt till.

Beredskapsmyndigheterna och sex utpekade sektorsansvariga myndigheter ska, i en tvåårscykel, ta fram behovs- och försörjningsanalyser som ska ligga till grund för den nationella samordningens försörjningsanalys. År ett görs behovsanalysen av beredskapsmyndigheterna och år två görs försörjningsanalysen som sedan går till den nationella samordningen. Vidare ska den försörjningsanalys som Trafikverket får i uppgift att göra även omfatta behoven av och tillgången till transporter (transportörer och logistikcentrum), vilket innebär en ändring i förordningen 2010:185 om instruktion till Trafikverket.

För att möjliggöra för beredskapsmyndigheterna att få del av nödvändig information från näringsidkare för sitt analysarbete så föreslås i betänkandet att samtliga beredskapsmyndigheter, med undantag för Säkerhetspolisen, blir så kallade totalförsvarsmyndigheter. Utöver det föreslås också att lagen (1982:1004) om skyldighet för näringsidkare, arbetsmarknadsorganisationer m.fl. att delta i totalförsvarsplaneringen utökas till att även omfatta planeringen av försörjningsberedskapen. Trafikverket delar utredningens förslag om att dessa två förändringar ger bra förutsättningar för beredskapsmyndigheternas arbete med behovsanalysen.

Ärendenummer
TRV 2023/100880
Motpartens ärendenummer
Fö 2023/01478

Dokumentdatum
2023-12-20

Trafikverkets särskilda synpunkter

Rapporteringsflöde

Civilområdesansvariga länsstyrelser får inget särskilt utpekat ansvar i den rapporteringskedja för försörjningsanalys som utredaren föreslagit. Trafikverket föreslår att de civilområdesansvariga länsstyrelserna ges i uppgift att hålla samman behovsanalyserna inom sitt geografiska område och sedan vara den part som de sex försörjningsanalysmyndigheterna får information ifrån vad det gäller länsstyrelserna behovsanalys (inklusive kommuner och regioners behov enligt föreslagen modell). Detta skulle avsevärt underlätta det informationsflöde som kommer att ske efter år ett när behovsanalyserna ska delas med de försörjningsanalysansvariga myndigheterna. Detta skulle också till stor del harmonisera med det beredskapssystem som byggts upp i enlighet med förordningen (2022:524) om statliga myndigheters beredskap. På så vis kan föreslagna försörjningsanalysmyndigheter ta del av en samlad bild som varje civilområdes ansvariga länsstyrelserna sammanställer och som de själva sedan också kan ha som underlag för sin planering och inriktning av det civila försvaret avseende frågan om försörjningsberedskap. Trafikverket menar att Civilområdena i egenskap av den högre regionala nivån har en viktig roll att spela i frågan om försörjningsberedskap och att länen inom ett civilområde har uppdrag och utmaningar som bäst löses gemensamt genom kännedom om varandras förutsättningar. Civilområdena blir därigenom blir den naturliga samarbetsparten för nationella myndigheter också i fredstid vad det gäller planering för försörjningsberedskap.

Lägesbild

Utredningen lämnar förslaget att MSB ser över möjligheten att leverera lägesbild vid inträffade leveransstörningar samt en struktur för tidig förvarning. Trafikverket håller med om att det finns ett stort behov av att tydliggöra en sådan lägesanalysprocess i perspektivet responsplanering. Det är viktigt att denna process integreras i redan etablerad samverkansstruktur som syftar till att åstadkomma samordnade åtgärder vid hanteringen av fredstida kriser, höjd beredskap och ytterst krig. Om försörjningsanalysmyndigheterna ges i uppdrag att rapportera tillgången av försörjningsviktiga varor och tjänster i ett skarpt läge till MSB:s samlade lägesbild ställs ytterligare krav på kompetens och bemanning av operativa funktioner i respektive försörjningsanalysmyndighet, vilket i sin tur kräver finansiering.

Ersättning till näringsidkare och arbetsmarknadsorganisationer m.fl.

Trafikverket menar att det saknas en konsekvensbeskrivning av vilka kostnader som kan komma att begäras från totalförsvarsmyndigheterna med anledning av tillägget

Ärendenummer
TRV 2023/100880
Motpartens ärendenummer
Fö 2023/01478

Dokumentdatum
2023-12-20

(kursivt) i 1 § i lagen (1982:1004) om skyldighet för näringsidkare, arbetsmarknadsorganisationer m.fl. ”att delta i totalförsvarsplaneringen som gör gällande om uppräknade aktörers skyldighet att på begäran av den myndighet som regeringen bestämmer, delta i totalförsvarsplaneringen *samt i planeringen av försörjningsberedskap.*” Paragraf 2 i samma lag anger att ”arbete som har medfört betydande kostnader, kan få ersättning för detta av allmänna medel”. Trafikverket menar att detta sammantaget pekar mot att det kan bli en kostnadsdrivande reform då planeringen av försörjningsberedskap enligt utredarens förslag är ett kontinuerligt och återkommande arbete. Trafikverket menar att en ekonomisk konsekvensbeskrivning behöver göras innan förordningen träder i kraft.

Finansiering av reformen

Trafikverket har redan idag en stor roll inom beredskapssektorn transporter. Dels som beredskapsmyndighet med ansvar inom sitt eget kärnområde planering av transportinfrastruktur för alla fyra trafikslagen, samt byggande och drift av statliga vägar och järnvägar. Samt som sektorsmyndighet med ansvar för samordning och samverkan inom sektorn och med andra delar av strukturen för civilt försvar. Utredningens bedömning är att förslagen leder till ett ökat behov av personella resurser som uppgår till tre årsarbetskrafter per försörjningsanalysmyndighet. Trafikverket anser att detta är i underkant, då beredskapssektor transporter har en förutsättningsskapande funktion för samhällets övergripande försörjningsberedskap. Trafikverket ser en betydande ekonomisk risk med utredarens förslag som kan leda till att Trafikverket ges mer långtgående mandat och ansvar inom beredskapssektor transporter som på sikt kan innebära stora ekonomiska åtaganden som inte finansieras inom ramen för det förslag som följer med reformen. Trafikverket menar att det förslaget om ytterligare tre årsarbetskrafter inte kommer att räcka för det utvidgade uppdraget som försörjningsanalysmyndighet.

Trafikverkets ställningstagande

- *Trafikverket tillstyrker* förslag till förordning om ändring i förordningen (2022:524) om statliga myndigheters beredskap.
- *Trafikverket tillstyrker* att Myndigheten för samhällsskydd och beredskap ska få ansvaret för den nationella samordningen av försörjningsberedskapen.
- *Trafikverket tillstyrker* förslag till förordning om ändring i förordningen (2008:1002) med instruktion för Myndigheten för samhällsskydd och beredskap.
- *Trafikverket tillstyrker* förslag till förordning om ändring i förordningen (2010:185) med instruktion för Trafikverket.

Ärendenummer
TRV 2023/100880
Motpartens ärendenummer
Fö 2023/01478

Dokumentdatum
2023-12-20

- *Trafikverket tillstyrker* förslag till lag om ändring i lagen (1982:1004) om skyldighet för näringsidkare, arbetsmarknadsorganisationer m.fl. att delta i totalförsvarsplaneringen.
- *Trafikverket tillstyrker* förslag till förordning om ändring i förordningen (1982:1005) om skyldighet för näringsidkare, arbetsmarknadsorganisationer m.fl. att delta i totalförsvarsplaneringen.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektör Roberto Maiorana. Föredragande har varit utredare Malin Svanberg och Carina Jiteg, Avdelningen Samhällsskydd och beredskap. I den slutliga handläggningen har Minna Nyman avdelningschef Samhällsskydd och beredskap, deltagit samt tillförordnad verksamhetsområdeschef Planering Tommy Jonsson.

Roberto Maiorana
Generaldirektör

Malin Svanberg
Utredare

Malin.svanberg@trafikverket.se
Direkt: 010-1244290
Mobil: 070-7245869

Trafikverket

Adress: 781 89 Borlänge
Besöksadress: Röda vägen 1
Telefon: 0771-921 921
trafikverket.se

TMALL 0422 Brev 4.0

Dokumentegenskaper, Ärendenummer TRV 2023/100880, Motpartens ärendenummer Fö 2023/01478, Dokumentdatum 2023-12-20, Dokumenttyp BREV. Konfidentialitetsnivå.1 Ej känslig

Trafikverket
Röda vägen 1
781 70 Borlänge

Texttelefon: 010-123 50 50
Telefon: 0771 - 921 921
trafikverket@trafikverket.se
www.trafikverket.se

Malin Svanberg
Samhällsskydd och beredskap
Direkt: 010-124 42 90
Mobil: 070-724 58 69
malin.svanberg@trafikverket.se

Ärendenummer
TRV 2023/100880
Motpartens ärendenummer
Fö 2023/01478

Dokumentdatum
2023-12-20

Ovanstående textfält är endast avsett att läsas digitalt och får ej tas bort. Det innehåller uppgifter från sidhuvudet och gör att dokumentets egenskaper blir tillgängliga enligt Lag (2018:1937) om tillgänglighet till digital offentlig service.